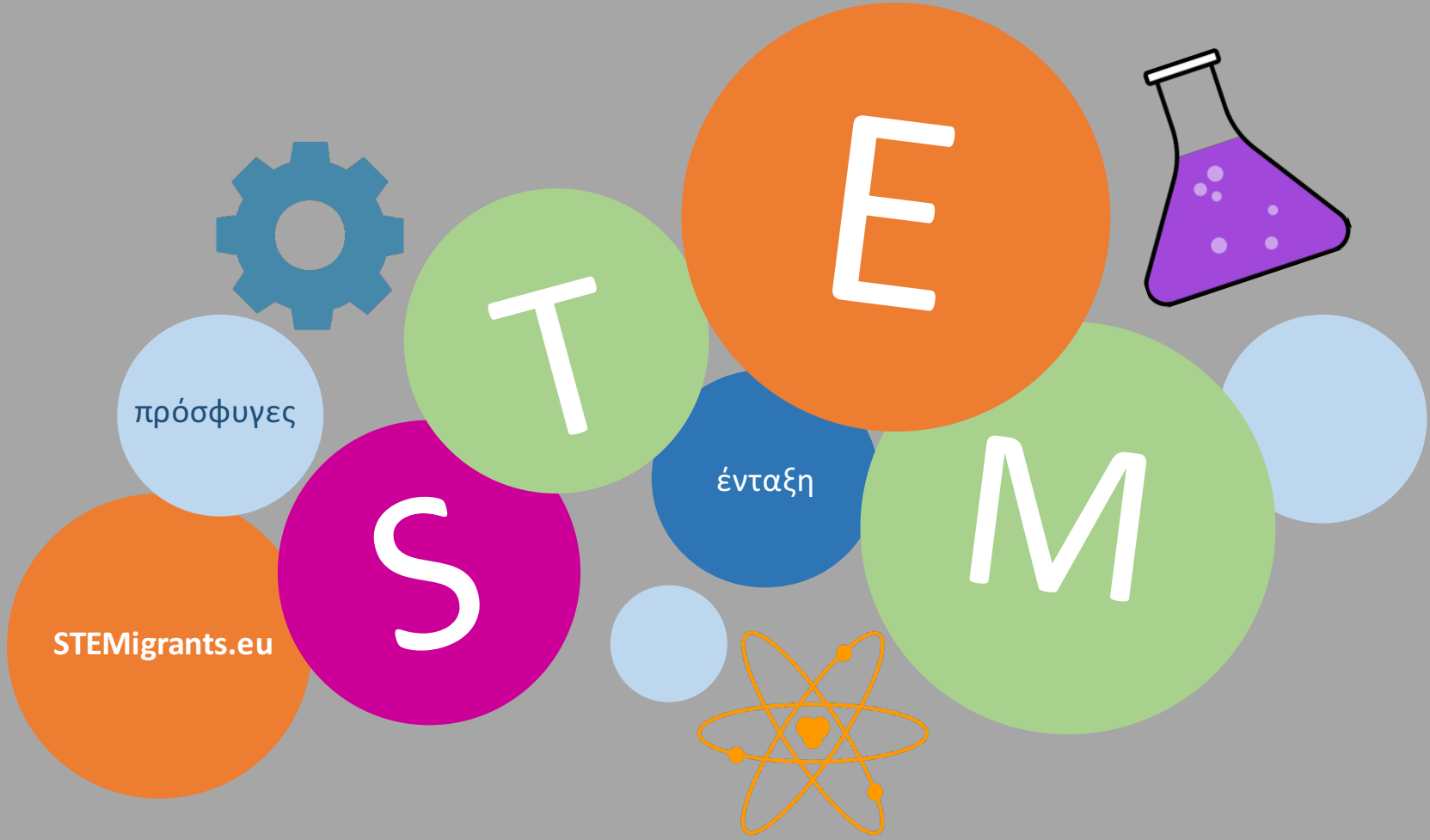

STEMigrants.eu

Ένα δικτυακό αποθετήριο δραστηριοτήτων
STEM για την ένταξη και την εκπαίδευση
προσφύγων και μεταναστών μαθητών

Πιλοτική έρευνα απόψεων εκπαιδευτικών

Ιωάννης Λεύκος – Χριστίνα Λούσα

Πρόσφυγες
μαθητές

ΓΛΩΣΣΙΚΟ ΕΜΠΟΔΙΟ

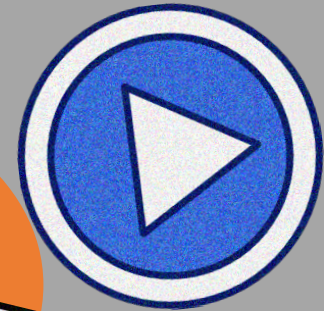

STEMigrants.eu

Γιατί
STEMigrants.eu;

Πολυμεσικά
κείμενα

Επιστημονική
θεωρία

Έρευνα

Το δείγμα και οι συνθήκες

- Το δείγμα αποτέλεσαν **18 εκπαιδευτικοί** της **E & Στ τάξης** από σχολεία της **Δυτικής Θεσσαλονίκης**, οι οποίοι συμμετείχαν σε βιωματικά σεμινάρια την περίοδο **Μάιος – Ιούνιος 2018**
 - Τα σεμινάρια είχαν διάρκεια **2 ωρών**, έγινε γνωριμία με την πρωτοβουλία **STEMigrants** τόσο σε θεωρητικό όσο και σε πρακτικό επίπεδο με **χρήση υλικών και εκτέλεση ενδεικτικών δραστηριοτήτων**
- Οι συμμετέχοντες εκπαιδευτικοί, κλήθηκαν να συμπληρώσουν το **on-line ερωτηματολόγιο** μερικές ημέρες μετά το σεμινάριο.
- Περίπου το **1/3 των συνολικών συμμετεχόντων** ανταποκρίθηκε και συμπλήρωσε το ερωτηματολόγιο.

Το περιεχόμενο των ερωτήσεων

Το ερωτηματολόγιο περιλαμβάνει 10 ερωτήσεις, ανοικτού και κλειστού τύπου, οι οποίες θα μπορούσαν να χωριστούν σε 3 ευρύτερες ενότητες.

α) ερωτήσεις που αφορούν στις **απόψεις των εκπαιδευτικών** σχετικά με την πιθανή επίδραση του STEMigrants.eu στην **εκπαίδευση των προσφύγων**

β) ερωτήσεις που αφορούν στις **απόψεις των εκπαιδευτικών** σχετικά με την πιθανή επίδραση του STEMigrants.eu στην **εκπαίδευση του συνόλου των μαθητών** και τις απόψεις τους γενικά ως προς την συγκεκριμένη προσέγγιση

γ) ερωτήσεις που αφορούν στις **απόψεις των εκπαιδευτικών** σχετικά με την **ευχρηστία των δραστηριοτήτων** και την **πιθανή εμπλοκή των ιδίων** στο STEMigrants.eu

Αποτελέσματα

Ερ. 1: Οι απόψεις των εκπαιδευτικών για τη διευκόλυνση της ένταξης των προσφύγων/μεταναστών μαθητών σε ομάδες, με την πρωτοβουλία STEMigrants

Οι εκπαιδευτικοί στο σύνολό τους (100%) φαίνεται να έχουν την άποψη (πολύ ή πάρα πολύ) πως η πρωτοβουλία STEMigrants θα μπορούσε να βοηθήσει τους πρόσφυγες μαθητές να ενταχθούν πιο εύκολα σε ομάδες

Ερ. 2: Οι απόψεις των εκπαιδευτικών για τη διευκόλυνση της συμμετοχής στο μάθημα των προσφύγων/μεταναστών μαθητών, με την πρωτοβουλία STEMigrants

Οι εκπαιδευτικοί σε πολύ μεγάλο ποσοστό (90%) φαίνεται ότι θεωρούν (πολύ ή πάρα πολύ) πως η πρωτοβουλία STEMigrants θα μπορούσε να διευκολύνει τη συμμετοχή των προσφύγων μαθητών στο μάθημα (λόγω της μη απαίτησης σε γλωσσική επικοινωνία). Ένα 10% θεωρεί ότι θα διευκόλυνε αρκετά.

Ερ. 3: Οι απόψεις των εκπαιδευτικών για τη διευκόλυνση της εκμάθησης περισσότερων ελληνικών λέξεων από τη μεριά των προσφύγων/μεταναστών μαθητών, με την πρωτοβουλία STEMIgrrants

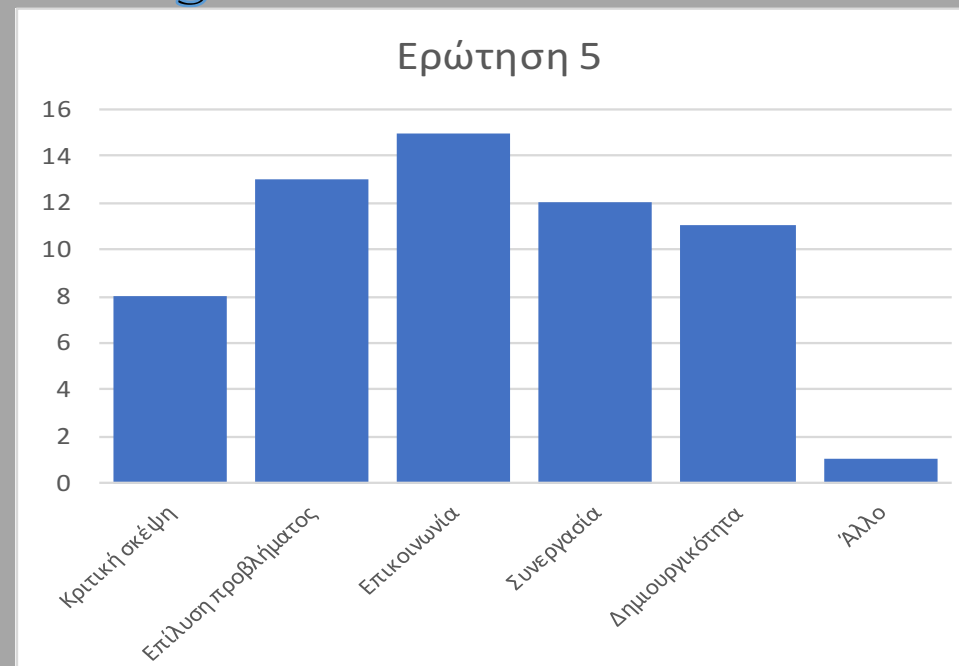
Οι εκπαιδευτικοί σε αρκετά μεγάλο ποσοστό (70%) φαίνεται να έχουν την άποψη (πολύ ή πάρα πολύ) πως η πρωτοβουλία STEMIgrrants θα μπορούσε να βοηθήσει τους πρόσφυγες μαθητές να μάθουν περισσότερες ελληνικές λέξεις. Ένα ποσοστό 30% περίπου, απάντησε πως θα μπορούσε να βοηθήσει αρκετά.

Ερ. 4: Οι απόψεις των εκπαιδευτικών για τη διευκόλυνση της συναναστροφής των υπολοίπων μαθητών με τους πρόσφυγες/μετανάστες, με την πρωτοβουλία STEMigrants

Οι εκπαιδευτικοί σε πολύ μεγάλο ποσοστό (90%) φαίνεται να έχουν την άποψη (πολύ ή πάρα πολύ) πως η πρωτοβουλία STEMigrants θα μπορούσε να βοηθήσει και τους υπόλοιπους μαθητές να συναναστραφούν περισσότερο με τους πρόσφυγες μαθητές. Ένα 10% περίπου θεωρεί ότι θα βοηθούσε αρκετά.

Ερ. 5: Οι απόψεις των εκπαιδευτικών για τις δεξιότητες που μπορούν να αναπτυχθούν στο σύνολο των μαθητών, με την πρωτοβουλία STEMMigrants

Οι δεδομένες επιλογές ήταν: Κριτική Σκέψη, Επίλυση προβλήματος, Επικοινωνία, Συνεργασία, Δημιουργικότητα και μια ελεύθερη επιλογή (Άλλο). Στην ελεύθερη επιλογή ένας εκπαιδευτικός έγραψε “Καινοτομία”.

Ερ. 6: Οι απόψεις των εκπαιδευτικών για τα πιθανά πλεονεκτήματα της διδακτικής προσέγγισης που προτείνεται από το STEMigrants

Ερώτηση ανοικτού τύπου. Οι απαντήσεις μπορούν να ομαδοποιηθούν ως εξής:

A) Μαθησιακά πλεονεκτήματα:

«Πολύ καλό εργαλείο για τον δάσκαλο», «διερευνητική μάθηση, ανάπτυξη κριτικής σκέψης, επίλυση προβλήματος», «δίνει τη δυνατότητα στον εκπαιδευτικό να συνδυάσει τα διαφορετικά γνωστικά επίπεδα της τάξης του» κ.α.

B) Ψυχοκοινωνικά- Συναισθηματικά πλεονεκτήματα:

«Βελτίωση της επικοινωνίας και συνεργασίας ακόμα και μεταξύ ατόμων που δεν μπορούν να επικοινωνήσουν λεκτικά», «μεγιστοποίηση της συμμετοχής», «υπερπήδηση του γλωσσικού εμποδίου», «θετικό κλίμα», κ.α..

Γ) Παιδαγωγικά πλεονεκτήματα:

«Επιτέλους μαθαίνω με χαρά!», «Προσεγγίζω τη διαφορετικότητα, ενσωματώνω και δημιουργώ ευχάριστο περιβάλλον μάθησης», «Η ενεργός εμπλοκή όλων των παιδιών σε δραστηριότητες», «...προσεγγίζει με παιγνιώδη τρόπο το γνωστικό αντικείμενο και το καθιστά προσιτό και ενδιαφέρον στους μαθητές» κ.α.

Ερ. 7: Οι απόψεις των εκπαιδευτικών για τα πιθανά μειονεκτήματα της διδακτικής προσέγγισης που προτείνεται από το *STEMigrants*

Ερώτηση ανοικτού τύπου. Οι απαντήσεις μπορούν να ομαδοποιηθούν σε 3 ομάδες:

A) Η πρώτη ομάδα (περίπου το 1/3), επικεντρώνονταν κυρίως στα υλικά που απαιτούνται. και έχουν την άποψη ότι δεν είναι εύκολο να αγοραστούν ή ότι είναι απαγορευτικό το κόστος για μεγάλες ομάδες μαθητών.

B) Η δεύτερη ομάδα (το 1/3), αναφέρθηκαν στην ανάγκη προσαρμογής του Αναλυτικού Προγράμματος ή της επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών και της εξοικείωσής τους με τα υλικά.

Γ) Η Τρίτη ομάδα (το 1/3) απάντησαν πως δεν εντοπίζουν μειονεκτήματα.

Παρά το γεγονός ότι τα ποσοστά φαίνονται μοιρασμένα, **οι τρεις προηγούμενες κατηγορίες δεν είναι μεταξύ τους αμοιβαία αποκλειόμενες**, ενώ υπήρχαν και μη-ταξινομημένες απαντήσεις (π.χ. “δεν έχω άποψη...”).

Ερ. 8: Οι απόψεις των εκπαιδευτικών για την πιθανότητα χρήσης στην τάξη τους, του υλικού που προτείνεται από την πρωτοβουλία STEMMigrants

Οι εκπαιδευτικοί σε πολύ μεγάλο ποσοστό (78%) θεωρούν πιθανό (πολύ ή πάρα πολύ) να χρησιμοποιήσουν υλικό της πρωτοβουλίας STEMMigrants, ενώ ένα 22% των εκπαιδευτικών απάντησε πως είναι αρκετά πιθανό.

Ερ. 9: Αιτιολόγηση των απαντήσεων της προηγούμενης ερώτησης

Ερώτηση ανοικτού τύπου, όπου ζητήθηκε από τους εκπαιδευτικούς να αιτιολογήσουν την απάντησή τους στην προηγούμενη ερώτηση (ερώτηση 8):

A) Απαντήσεις θετικές: «Έχω ήδη πραγματοποιήσει τα πειράματα του σεμιναρίου στην τάξη μου», «Δοκιμασμένα σενάρια μαθημάτων, ενδιαφέρουσες ιδέες, αίσθηση πως ανήκω σε μια κοινότητα μάθησης», «Ενδείκνυται για διδακτική προσέγγιση σε διαπολιτισμικό σχολείο», «Δημιουργικές ιδέες οι οποίες είναι εύκολα υλοποιήσιμες στην πολυπολιτισμική τάξη», «Ενθουσιάστηκα από τα αποτελέσματα εφαρμογής στην τάξη» κ.α..

B) Απαντήσεις αμφίρροπες ή αρνητικές: «(μόνο) Εάν έχω τέτοια περίπτωση (μετανάστη) στο τμήμα μου», «...μπορεί κάποιες δραστηριότητες να μην ταιριάζουν με την ηλικία των μαθητών μου», «Εξαρτάται από τον εξοπλισμό που διαθέτει το σχολείο», κ.ά..

Ερ. 10: Οι απόψεις των εκπαιδευτικών για το κατά πόσο είναι πιθανό να συνεισφέρουν στην πρωτοβουλία STEMigrants.eu υποβάλλοντας τις δικές τους δραστηριότητες/πρακτικές

Οι απαντήσεις εδώ παρουσίασαν την πιο μεγάλη διασπορά. Το μεγαλύτερο βέβαια ποσοστό (περίπου 60%) δήλωσε ότι είναι πιθανό (πολύ ή πάρα πολύ) να συμμετάσχει, όμως περίπου το 30% δηλώνει ότι είναι αρκετά πιθανό, ενώ περίπου το 10% θεωρεί ότι είναι ελάχιστα πιθανό.

Συμπεράσματα

Απόψεις που σχετίζονται με τους πρόσφυγες / μετανάστες μαθητές

- Οι εκπαιδευτικοί φαίνεται γενικά να υποστηρίζουν την άποψη ότι μέσα από μια τέτοια προσέγγιση θα μπορούσε να διευκολυνθεί τόσο η **ένταξή** τους, όσο και η **συμμετοχή** τους στο μάθημα.
- Είναι όμως κάπως επιφυλακτικοί στις απόψεις τους σχετικά με την συνεισφορά των δραστηριοτήτων στην **εκμάθηση ελληνικών λέξεων**.
- Ίσως γιατί προσεγγίσεις **ενοποιημένης διδασκαλίας γλώσσας και περιεχομένου** (CLIL - Content and Language Integrated Learning) δεν είναι συνηθισμένες στο ελληνικό σχολείο
- Η βιβλιογραφία υποστηρίζει την αποτελεσματικότητα των **δραστηριοτήτων με προσανατολισμό STEM**, ακόμη και για ξενόγλωσσους μαθητές
- Οι προσεγγίσεις αυτές είναι πολύ δημοφιλείς στο εξωτερικό, ιδίως **σε μειονοτικούς πληθυσμούς**, σε μαθητές δηλαδή που αντιμετωπίζουν ισχυρά γλωσσικά προβλήματα.

Απόψεις που σχετίζονται με το σύνολο των μαθητών

- Οι εκπαιδευτικοί φαίνεται γενικά να υποστηρίζουν την άποψη ότι μέσα από μια τέτοια προσέγγιση, θα υπάρχει κέρδος και για τους **υπόλοιπους** μαθητές.
- Υποστηρίζουν **περισσότερο** την ανάπτυξη δεξιοτήτων επικοινωνίας, επίλυσης προβλήματος, συνεργασίας και δημιουργικότητας.
- Υποστηρίζουν **λιγότερο** την ανάπτυξη κριτικής σκέψης.
 - Είναι αντιφατικό διότι οι παραπάνω δεξιότητες συνδέονται
 - Ίσως οφείλεται στην αναλυτικότητα των περιγραφών

Απόψεις που σχετίζονται με την προτεινόμενη διδακτική προσέγγιση

- Οι εκπαιδευτικοί φαίνεται να έχουν συγκλίνουσες απόψεις, αναγνωρίζοντας **πλεονεκτήματα**:
 - *γνωστικά, ψυχοκοινωνικά / συναισθηματικά & παιδαγωγικά*
- Αναφορικά με τα πιθανά **μειονεκτήματα / δυσκολίες**:
 - *κόστος των υλικών*
 - *(δεν ισχύει: επιλέγουμε απλά και οικονομικά υλικά)*
 - *δυσκολία ενσωμάτωσης στο Αναλυτικό Πρόγραμμα*
 - *(δεν ισχύει: οι δραστηριότητες προτείνονται μαζί με ένταξη)*
 - *αναγκαιότητα επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών*
 - *(ισχύει γενικά: κυρίως αφορά στην αλλαγή νοοτροπίας)*
- Υποστηρίζουν **περισσότερο** την ανάπτυξη δεξιοτήτων επικοινωνίας, επίλυσης προβλήματος, συνεργασίας και δημιουργικότητας.

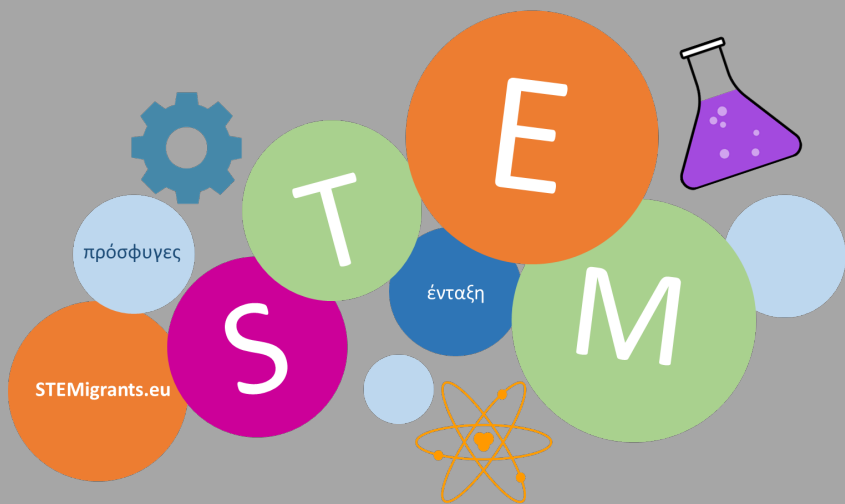
Απόψεις που σχετίζονται με την πρόθεση εμπλοκής των εκπαιδευτικών

- Οι εκπαιδευτικοί δηλώνουν **πολύ πιθανή** την εμπλοκή τους ως **χρήστες του υλικού**:
 - *παρά τις διάφορες δυσκολίες που αναφέρθηκαν προηγουμένως*
- Οι εκπαιδευτικοί **δεν εμφανίζονται πρόθυμοι να συνεισφέρουν** με δικές τους δραστηριότητες στο αποθετήριο:
 - *έλλειψη κουλτούρας προσφοράς και διαμοίρασης*

Προτάσεις

Προτάσεις για επέκταση της δράσης / αξιοποίηση των αποτελεσμάτων

- Βιωματικά σεμινάρια σε εκπαιδευτικούς με έμφαση στα σημεία προβληματισμού
- Συνεργασία με εκπαιδευτικούς για εφαρμογή μέσα στην τάξη
- Εμπλουτισμός του υλικού με περισσότερες δραστηριότητες
- Δημιουργία δικτύου συμμετεχόντων εκπαιδευτικών

stemigrants@gmail.com

Ευχαριστούμε

Γιάννης Λεύκος Χριστίνα Λούστα